

28.03.2015 Det store tab

Når to minus en giver en halv

- breve og kommentarer fra læserne

For to uger siden bragte jeg under overskriften : "Når to minus en giver en halv" her i Brevkassen et brev fra John, der har mistet sin livsledsager og mit svar til ham. Jeg har efterfølgende modtaget mange breve fra jer, kære læsere. Breve, der viser, at dette er et emne, der berører, rører og giver genkendelighed. Derfor bringer jeg i dag uddrag fra nogle af brevene.

Breve og kommentarer, der hver især fortæller om, at I kender til det at miste nogen og noget, der betød alverden for jer, og at alting derfor er blevet anderledes. I lader herved mig og læserne få et glimt af den sorg og det savn I oplever, og som er kærlighedens pris for at have elsket. Men også om, hvordan I på trods af, og måske mest af alt på grund af, øver jer i at bevæge jer både i det, vi kan kalde for sorgens rum og livets rum.

En varm tak til hver af jer for jeres indfølelse kommentarer og beretninger og for jeres vilje til at dele det, I står i med os. Hvert eneste rører mig og bringer bud om, hvad der menes med at måtte lære sig at gå på jorden, selv om den ind i mellem føles gloende. Med kærligheden som følgesvend.

Her kommer uddrag fra nogle af brevene:

Kære Henny

Jeg har læst artiklen vedr. John. Ja, jeg kan genkende hvert et ord, hver en følelse af det skrevne. Du ville gerne, hvis nogen havde kommentar .

Jeg har selv gået i sorggruppe efter et pludseligt dødsfald af min kone. Der var kun en mand , vi havde ikke megen kontakt med hinanden udenfor gruppen, men gruppen var et rum, hvor jeg kunne fortælle om følelser m.m. i frit løb. På en eller anden måde hjalp jeg jo også kvinderne med at se tingene fra en anden side (dine gryder).

Da der ikke var sorggruppe i nærområdet, måtte jeg køre ret langt og efter ca. 3/4 år forlod jeg gruppen for at starte op i nærområdet. Dette har jeg nu brugt ca. 1½ år på, og i dag har vi 32 grupper samt samarbejde med, på tværs af religion, tro, hudfarve m.m., en ungegruppe, og der arbejdes på en børnegruppe.

Alt dette er jeg min kone taknemlig over, det er som om hun stadig er her i ånden , men savnet af hende er enormt og ja, man er kun i en periode et halvt menneske.

Nu er jeg på vej til at blive 3 /4, har fået uddannet flere frivillige til at lede grupperne, for på et tidspunkt forlader jeg mit arbejde på dette område.

Solen skinner lidt igen, og man lærer at leve med det. Jeg har b.la. bearbejdet min sorg ved at fortælle åbent om mit tab, bl.a. til sygehusets personale, da vi valgte at Birgitte kunne hjælpe andre, så de kunne leve videre, været en del af projektet med at synliggøre og oprette sorggrupper i folkekirke regi (er ikke selv medlem af folkekirken). Men John- du har ret. Vi mangler noget for mænd .

Jeg vil tillade mig at sende min tale for Birgitte til dig, som måske også kan hjælpe John og andre af læse.

Min tale til Birgitte

Min kære elskede Birgitte, klokken er 0,40 natten til tirsdag, din hjerne virker ikke mere, livet er slut, helt slut og jeg sidder og våger ved dit leje, da du har valgt at hjælpe andre til det sidste og du skal vide , at mange mennesker med din beslutning er dig så dybt taknemlig.

Det er helt forkert at du skal forlade os, og du har haft en hel speciel betydning for alle. Både dem som er her i dag, samt alle dem der af forskellige årsager ikke kan være til stede.

Vi havde et meget kort, alt for kort liv sammen, men sikken et liv. De 15 % du manglede i at blive rask, var længden af det liv vi to havde levet sammen, vi manglede de 85 %. Vi var skabt til hinanden, og jeg ved, det har været de 10 bedste år i dit liv. Jeg kan sige det samme , jeg fik også de næsten 10 bedste år af mit liv med dig, min ven. Jeg gav nok ikke altid udtryk for, hvor meget jeg elskede dig, for det kunne jeg ikke finde ord for, men jeg tror, du var klar over det. Jeg følte det gengældt.

Vi to havde glædet os til fremtiden sammen, da du blev ramt af sygdom, og selvom det var hårdt at skulle til Odense flere gange, så gik det bedre og bedre, men pludselig faldt du om og kunne ikke vækkes igen. Vi traf den svære beslutning, da vi vidste, du ikke ville holde et liv ud, hvor du ikke kunne bruge dine kreative sider, ej bo på, hvor vi plejede. Det ville ikke være værdigt for dig.

Hvor er tingene uretfærdige, hvorfor skulle det lige være dig, dig som gav os alle så meget godt. Du favnede alle, uanset hvem, og du havde så mange sider, så meget godt. Du var et så pragtfuldt menneske, som man ikke kunne andet end holde af. Tror også, at kirken bliver fuld af personer, som du hver især har givet noget helt specielt.

Birgitte.

Jeg mister min bedste ven, mister den jeg har elsket dybest og mest inderligst, den jeg skulle have delt resten af livet med, den som var så omsorgsfuld overfor os alle,

dine børn har mistet deres mor, dine gulerodsbørn en helt unik personlighed, børnebørn, svigerdatter og svigersønner har mistet det mest pragtfulde menneske de har kendt. Din mor og søskende har fået et meget stort tab, og du vil være savnet af alle, du har haft kontakt til. Ja, du kan ikke beskrives med ord, du betyder bare så ufattelig meget for os alle.

Jeg vidste, hvad tøj du skal have på i kisten. Dit vikingetøj, hvad ellers. Jeg var med til at klæde dig på i din flotte grønne vikingekjole, sko, kniv, garnnøgle med tilbehør og så fik du den ring på, som du i tidernes morgen fik lavet til dig og mig. Du lå der så utrolig smuk, fredfyldt, og at følge dig så tæt hele vejen til Hobro i ligvognen var en rar oplevelse, så smuk så smuk. Og solen, ja, den viste sig fra den flotteste side.

Kæreste Birgitte. Min sorg er så stor og dyb, ja fuldstændig ubeskrivelig over at have mistet dig, og det gør så ondt så ondt, men alligevel, så fylder sorgen intet i forhold til den glæde, du gav mit liv i de næsten 10 år vi havde hinanden.

Farvel min allerkæreste ven, vi ses.

Med venlig hilsen Per C.

Kære Henny

Jeg læste Familierådet "Når to minus en giver en halv" skrevet til dig fra John. Jeg vil ikke udlade at fortælle, at hvert et ord kunne også være skrevet fra min hånd. Jeg mistede min søde kone for ca. 1 år siden, hun fik en svær sygdom kort tid efter vort guldbryllup. John er ikke alene. At miste det bedste i ens liv er det værste, man kan opleve. Min kone lå på hospitalet i mange måneder med lammelser i det meste af kroppen og fik genoptræning, vi fik at vide at hun langsomt ville komme sig, indtil en ondartet kræftsygdom stødte til. Derfor har det berørt mig dybt at læse, hvad John har oplevet, og dit svar til ham er også et svar til mig. Tak til jer begge.

Med venlig hilsen

Carsten

Hej Henny

Har lige læst din side i dagens avis.

Åh hvor er det hårdt at læse om den stakkels mand som SAVNER sin livsledsager.

Håber han finder en sorggruppe, om ikke kun med mænd, så med halvt af hver. Selv vil jeg gemme dit billede af gryderne, det er rigtig godt.

Selv bruger jeg et om, at vi i hovedet har en hylde, hvorpå der står en krukke med vores sorg og savn. I begyndelsen falder den ned hele tiden og kræver vores opmærksomhed, men som tiden går, kan vi selv bestemme, hvornår den skal ned og op igen.

Et andet billede er, at sorg er som at vandre i et bakket landskab. Det går op, det går ned, der er lyst, der er mørk, der er varmt og der er koldt, og ingen ved, hvornår det er hvad, for de mest mærkelige ting udløser de forskellige stemninger. Jeg er bedemand, og har efterhånden læst en del om sorg og bearbejdelse heraf. Tak for dejlig læsning uge efter uge.

Med venlig hilsen Kirsten S.